

Discursul

Majestății Sale Regelui Carol II. cu prilejul serbărilor regale dela Sinaia.

Domnule Președinte al Consiliului,

Adânc mișcat de vorbele calde ce le-ați rostit, atât Mie cât și alor Mei, din adâncul sufletului vă aduc aci sincerele Mele mulțumiri.

Hotărînd a serba, în aceasta zi, 50 de ani de când Marele Vodă Carol a pășit pragul acestui Palat, am ținut împreună cu întreaga țară și întregul Meu popor să prăznuiesc sădirea unor rădăcini de nescos, care au făcut legătura definitivă între Dinastie și pământul românesc (urale).

Istoria clădirii Castelului Peleş se aseamănă așa de mult cu istoria poporului nostru. Inceput pe un teren fugitiv, pe un teren continuu năvălit de ape și în care cele clădite într-o zi, se surpau în ziua următoare, numai prin stăruința aceluia înțelept Domnitor s'au așezat, în sfârșit, temelile solide pe care se ridică astăzi, falnică, această clădire.

Și alegerea acestui loc, care poartă numele unui munte din țara unde este Iisus Hristos, a fost poate atunci o alegere întâmplătoare, dar a devenit o alegere simbolică.

Castelul Peleş clădit la marginea vechilor hotare, a rămas veșnic un stâlp, arătând că, aici trebuie să fie centrul țării — și așa a fost. (Urale).

În această zi gândul Meu — ca al tuturor Românilor — nu poate decât să se îndrepte cu pioasă evlavie și cu adâncă recunoștință către acela ale căror suflete au bătut

cu atâta dragoste de țară, între aceste ziduri. Căci dacă noi astăzi stăm aci, dacă noi astăzi, cu fruntea sus, putem să prăznuim această serbare, o datorăm faptului că El au fost.

Dacă nu ar fi fost înțeleptul Rege Carol și dacă nu ar fi fost viteazul Rege Ferdinand noi astăzi nu eram aci.

Acest gând îmi dă însă deosebit Mie — ca tuturor de sigur — o datorie de îndeplinit.

Noi, cu tot patriotismul, cu toată râvna și cu toată puterea de muncă, care este în noi, trebuie cu toții să ducem mai departe această operă, ca această clădire simbolică să nu fie numai în piatră, ci să devină ziduri de oțel de care să se spargă oricare intemperie a vremurilor și a vrăjmașilor. (Aplauze).

Eu în fața Țării, îmi iau solemn acest angajament, că voi fi aci, în centrul chiar al țării, neclintit străjitor al intereselor ei și neștrăjuit inovator al tot ce este bun și sănătos.

Cui pot astăzi să ridic acest pahar?

Poate — și sunt sigur că veți fi de părerea Mea — cu evlavie în amintirea celor doi Regi și a Reginelor, prin sufletele cărora aci s'a înfăptuit, — dar mai presus de cât aceștia — cari ori cât ar fi fost de mari, sunt trecători — ridic astăzi, cu dragoste nespusă, acest pahar în sănătatea singurului lucru care rămâne permanent și neștirbit pe aceste plaiuri, poporul românesc. (ovațiuni, urale).

Sfințirea bisericii românești din Arad-Șega.

Duminică în 17 Septembrie a. c. Românii din suburbiul Arad-Șega, au prăznuit, cu mare însuflețire, sfințirea frumosului locaș de închinare, ce se înalță falnic pe una din plețele acestui suburbii. Noua biserică măreață cu 2 turnuri svelte, edificată în stil românească, este produsul dragostei, ce P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie o are pentru Românii din orașul Arad. Căci dela venirea P. S. Sale în fruntea eparhiei noastre, a constatat cu mult regret, că Românii aveau numai o singură biserică catedrală și parohială în acest oraș împetriștat cu străini aici la frontiera patriei noastre iubite. După multe și repetate intervenții făcute de P. S. Sa la guvernul țării și primăria orașului Arad, visul credincioșilor noștri din cartierul Șega, de a avea o biserică românească în mijlocul lor, s'a realizat. Rămâne ca ei să răsplătească ostenele P. S. Sale Episcopului Grigorie prin cercetarea regulată a noului lor lăcaș de închinare și prin creșterea pruncilor lor în dragoste și iubire către religia și patria noastră scumpă. Credem că datoria parohiei Șega este să așeze portretul P. S. Sale pe perețele dela intrarea în noua biserică, alături de al M. S. Regelui, căci ctitorul și întemeietorul acestui sfânt locaș este Episcopul Dr. Grigorie Gh. Comșa.

Sfințirea bisericii din Șega s'a făcut pe o vreme admirabilă și în cadrul unei grandioase manifestații ortodoxe-naționale, de însuși P. S. Sa episcopul Grigorie, asistat de I. I. P. P. C. C. Lor Arhimandriții P. Morușca și Dr. I. Suciu, protopopii Dr. Gh. Ciuhandu, M. Păcățianu, D. Muscan, referenți eparhiali; I. Georgea revizor eparhial, T. Vășianu protopopul Aradului, Dr. Șt. Cioroianu protopopul B. Comloșului, S. Stana redactorul revistei noastre, preoții: Dr. Felea dela București, Mihuț, Turic, Felea din Arad, Pigli din Bărăteaz, apoi diaconii Măcinic și Cusnețov.

Sfințirea s'a început prin aducerea P. S. Sale părintelui episcop cu procesiune, înconjurarea bisericii cu cetirea evangheliilor prescrite și ungerea cu sf. mir și stropirea cu apă sfințită.

Sfânta liturgie a decurs în mod solemn și cu profundă evlavie, în fața unui public din care numai o parte a închăput în biserică. Dintre intelectuali din Arad, am remarcat pe dnii: general Argeșianu, prefectul Dr. A. Lazar, primarul Dr. Boțioc, locot-colonel Dănescu,

maior Popovici Nicolae, viceprimarul I. Tatu cu dna, secretarul prefecturii Voiteceanu, revizorii școlari Dârlea și Igrășan, fostul primar Dr. C. Radu, secretarul Camerei de Comerț B. Păcurar, subprefectul Dr. I. Ciuca, prof. Dr. N. Popovici, preoții: Motorca, Mihulin, C. Mureșan, Tirla, preoții uniți Herlo și Grozescu, Remus Moldovan șeful contabilității dela episcopie, inspectorul învățământului I. Moldovan, inginerul Cărpinișanu, avocat Dr. Drincu, profesorul Mager, directorul liceului de băieți A. Crișan, adv. Dr. C. Iancu, ing. Eșanu, cons. cult. C. Popa, A. Lipovan prof. la Acad. teologică, directorii școlari: D. Popovici, Pigli, S. Albu, T. Țabac, P. Costin, P. Siartău, Mreja Moisă, părintele Ionescu cu dna și dsoara, dnii Antonescu, Stanciu, Brătean, Popovici, David etc. etc. și o mulțime de doamne și dsoare. În cursul sf. liturgii P. S. Sa a sfințit întru diacon pe tinerul S. Ternicean, ales preot în Vânători.

Răspunsurile liturgice le-a cântat cu multă precizie și în mod armonios corul parohiei Șega, instruit și condus cu multă dibăcie de părintele Virgil Lugojan din Arad.

La priceasnă P. S. Sa Episcopul nostru a rostit una dintre cele puternice predice, care a zguduit profund sufletele celor prezenți. P. S. Sa, cu vastele sale cunoștințe din toate domeniile științei, ne-a arătat prin fapte și exemple contribuția Bisericii și ortodoxiei românești la întărirea neamului și patriei noastre.

Iar părintele Ilarion Felea a arătat istoricul bisericii din Șega prin următoarele cuvinte:

*Prea Sfințite Doamne Episcop,
Prea Cucernici Părinți,
Iubiți Creștini!*

Ne-a ajutat Bunul Dumnezeu, ca să ajungem și aceasta zi de mare fericire. Și bucuria noastră este cu atât mai desăvârșită, cu cât în acest an creștinătatea serbează 1900 ani dela întemeierea primei biserici creștine, în Ierusalim. Până acum eram o turmă fără de sălaș, eram orfani de o casă, în care să ne înălțăm inimile și rugăciunile noastre Domnului.

De acum avem și noi un tron, un locaș al măririi lui Dumnezeu.

Se împlinesc tocmai zece ani de când s'a făcut primul pas pentru zidirea unei biserici în suburbia Șega. În Octombrie 1923

P. C. părinte protopop cerea dela consiliul orașului Arad locuri de biserică, pentru cele trei cartiere ale municipiului: Pârneava, Șega și Grădiște.

În anii următori ideea a fost mereu frământată de oficiul și corporațiunile parohiale din Arad, în strânsă legătură cu dorința credincioșilor de aici. Să se facă o capelă din Casa Culturală, sau să se adune fonduri pentru zidirea unei biserici; să se mute un preot din oraș în Șega, sau să se organizeze aci o parohie independentă, acestea erau planurile cari se agitau și se discutau până în 1925, când P. Sfințitul Părinte Episcop Grigorie apucă frânele conducerii eparhiei Arad.

P. Sfinția Voastră aducea, pe lângă priceperea și voința hotărâtă de a servi cu toate puterile trupești și sufletești neamul și biserica lui din acesta eparhie — mai aducea în Arad ideea descentralizării bisericești. Ceeace încolțea și abia se infiripa aci, P. Sfinția Voastră încadrează cu energie în marele plan de realizări, pe cari P. Sfinția Voastră îl inaugura în eparhia Aradului. A fost un gând înalt, un gând mareț, un gând rodnic. Căci pe teritorul, pe care era odată o singură biserică, astăzi se află 6—7—8 locuri de închinare.

Prin munca, prin înțelepciunea și prin intervenția personală, repetată de neștiute ori, P. Sfinția Voastră a decretat în 1925 înființarea parohiei Șega, a primit aprobarea ei dela minister în 1926, în principiu și în 1927 definitiv și de sine stătătoare. Pe lângă aceasta, P. Sfinția Voastră personal se ostenea și se interesa, ca să se adune fondurile necesare pentru zidirea unei biserici în Șega. Nimeni nu va putea spune câte drumuri, câte solicitări și câte cereri scrise și nescrise a făcut P. Sfinția Voastră, la primărie, la județ și la ministere, ca să obțină subvenții și să primească pentru parohie pământ, din cari să se sporească fondul de zidire a bisericii.

Niciodată șeganii nu vor putea răsplăti ostenele P. Sfinției Voastre în interesul lor. Recunoștința va trebui să între în sângele lor, ca faima unei povești, care să treacă și să se pomenească din generație în generație. Căci P. Sfinția Voastră este pentru ei cel mai mare binefăcător, fiind, prin părinteasca purtare de grijă a P. Sfinției Voastre, adevăratul ctitor al parohiei și al bisericii Șega.

Înainte de-a arăta din ce bani și cât a costat biserica, să vedem care-i situația numerică a parohiei. Înainte cu 30 de ani, în acest cartier locuiau numai români. Cu înființarea fabricii „Astra” pătrund aci străinii, din-

tre cari majoritatea, ca și astăzi, o formau nemții. Când se face prima conscripție printre români, în 1927, erau aici 302 familii ortodoxe, cu 1090 suflete. În conscripția pe care am făcut-o personal în vara acestui an, am aflat 490 familii cu 1419 suflete ort. În șase ani a fost o creștere de 188 de familii și 339 suflete. Deci continuă creșterea.

Primul ajutor pentru biserica noastră de 25.000 Lei l-a dat primăria orașului. Tot dela primărie s'au mai primit odată 60.000 Lei, în 1927 600.000 Lei, altădată 100.000, 200.000 Lei, în 1930 34.000, în 1931 50.000 Lei și în 1932 25.000 Lei. S'au mai primit dela județ 5000 Lei și dela Stat 1.000.000 Lei. Ceilalți bani au intrat din arânda sesiunii parohiale în anii când parohia nu era întregită și din alte subvenții dela Primărie, până când, la începutul anului 1930, fondul zidirii bisericii a atins suma de 2.681.727 Lei. Cu aceasta sumă de bani s'a început construcția bisericii cu hramul Pogorârea Duhului Sfânt, căci piatra de temelie s'a pus la Rusaliile din anul 1930. În acel an biserica a fost terminată în roșu, cu suma de 1.376.400 Lei. În anul următor nu s'a zidit nimic, din cauza că fondurile nu mai erau îndestulătoare, și câte erau, partea cea mai mare erau blocate la bănci.

În 1932, reușind să strângem o nouă sumă de bani, prin tranzacția cu „Victoria”, am continuat cu tencuirea interloară, în suma de 420.000 Lei. Tot atunci am făcut și scaunele cu 85.000 Lei. În anul curent am făcut pictura bisericii cu 110.000 Lei și iconostasul cu 88.000 Lei. Așa încât, până în starea actuală, construcția bisericii ne-a costa în sumă rotundă 2.100.000 Lei, în care se cuprinde și o datorie de 27.000 Lei. În intervalul construcției am avut și o pierdere considerabilă prin tranzacția cu „Victoria”. Dar grația acestei pierderi, am putut să prăznuim acum sfințirea. Noi am pus în cumpănă valoarea banilor blocati cu necesitatea terminării bisericii și am zis: Dacă Mântuitorul a pus în cumpănă prețul unui singur suflet cu valoarea lumii întregi, atunci și noi: dacă prin biserica provizor terminată se va putea mântui un singur suflet, atunci pierderea noastră, ori cât ar fi de dureroasă, este deplin recompensată. Biserica e neisprăvită, și încă cu ziua de mâine ne cheamă și mai departe la lucru. Fac în numele Domnului, și de aci, cel mai călduros apel publicului și cărmuitorilor noștri, să ne acorde concursul moral și material ca să încoronăm opera, — în numele Domnului!

Acum, noi mulțumim în primul rând lui

Dumnezeu, că ne-a ajutat să ajungem aceasta zi de bucurie și desfătare sufletească. Apoi mulțumim P. Sfințitului Episcop Grigorie pentru că ne-a prilejuit aceasta bucurie, făcându-ne în această biserică un dar atât de prețios și îl rugăm să ne adăpostească și mai departe sub aripile ocrotitoare ale P. Sfinției Sale. Aducem omagiul nostru de mulțumire și recunoștință marilor protectori, ctitori și binefăcători ai sfintei biserici acesteia: statului român și primăriei orașului Arad, pentru pacea și prosperarea cărora se vor înălța aci rugăciuni cât vor ținea zidurile acestei biserici. Mulțumim Ven. Consiliu Eparhial pentru prețiosul sprijin pe care ni l-a dat în tot cursul lucrărilor de zidire; P. Onoratului părinte protopop Tr. Vațian, care a făcut primul pas pentru zidirea acestei biserici, cât și pentru multele alergări pe cari le-a avut cu sporirea fondului și cu înzestrarea bisericii cu cele necesare. Mulțumim parohiei și preoților parohiei Arad pentru partea de contribuție pe care au dat-o parohiei și zidirii bisericii. Mulțumim d-lui Ștefan Toth pentru munca depusă cu compunerea planului și pentru supravegherea lucrărilor de zidire; d-lui profesor-pictor Iulian Toader pentru toată bunăvoința și priceperea pe care ne-a manifestat-o — și tuturor arhitecților și antreprenorilor (F. Wessely, F. Eberlein, E. Bozsik, Iz. Boancă, E. Spang) și tuturor muncitorilor: tâmplari, sculptori, auritori, electricieni, tinichigii, vopsitori, zidari și cărăuși, din truda și sudoarea frunții cărora a crescut acest monument măreț. Mulțumesc consiliului parohial pentru sfatul și concursul pe care ni l-a dat totdeauna în ședințe și afară de ședințe și în deosebi prim-epitropului Simion Barna, care a chivernisit cinstit averea bisericii și a alergat cu toată bunăvoința pentru biserică, ori câte ori și oriunde a fost lipsă. Mulțumesc credincioșilor și în deosebi femeilor din parohie, cari au răspuns apelurilor noastre prin munca și prin daniile lor, pentru înzestrarea și împodobirea bisericii cu odoarele și odăjdiiile de lipsă, cari trec peste suma de 30.000 Lei. Mulțumesc în sfârșit presei și în deosebi ziarului „Știrea” și directorului său I. B. Martin pentru concursul pe care ni l-a dat și când l-am cerut și când nu l-am cerut.

Mulțumind tuturor ostenitorilor și oaspeților cari ne-au onorat cu prezența la aceasta sărbare, adresez cuvântul meu de încheiere credincioșilor mei. Și le zic: fraților șegani! Intr-o frumoasă cerere din 1 Februarie 1925, pe care ați iscălit-o cu toții, vă plângeați către consiliul parohial din Arad, că nu puteți merge

la biserică din oraș, fiind prea departe, iar aci acasă sunteți primejduiți și amenințați din lipsa unei biserici. Intre altele scriați și următoarele cuvinte pline de durere și îngrijorare: „... Ne înfiorăm gândind la viitorul fiilor noștri nevoiți a crește fără biserică și fără învățăturile ei. E în pericol credința noastră strămoșească, la care ținem cu toată ardoarea sufletului nostru și fără de care neamul românesc nu ni-l putem închipui. De aceea noi cei subscriși ne rugăm să stăruim la organele bisericii și a statului, ca să leie în apărare soarta noastră și a fiilor noștri și să ne mântulască prin deschiderea de urgență a unei capele pe teritoriului suburbiului și mutarea unuia dintre parohi în mijlocul nostru și până când s'ar putea înfăptui organizarea noastră în parohie de sine stătătoare, în sensul statului organic... Dorința noastră ferbinte este să avem biserică, unde să ne botezăm și creștem copiii și unde să ne închinăm noi și bătrânii noștri...”

Ați spus adevărul. Dorința vi-s'a împlinit. Aveți biserică și preot. Mai aveți Casă Culturală, care poartă numele bunului nostru Părinte Episcop, cor bisericesc condus cu pricepere și râvnă desinteresată de părintele V. Lugojan, — aveți pentru tinerime societatea „Sf. Gheorghe” și un club sportiv (Vulturul). Rămâne acum ca să vă țineți jurământul: să vă arătați dragostea, credința și alipirea față de biserică și așezămintele ei. Dragostea și credința pe care ați jurat-o și ați întărit-o prin iscăliturile voastre, să o arătați și cu fapta, astăzi mâne și totdeauna. **Amin.**

La fine publicul a sărutat sf. cruce, a primit anafura din mâna P. S. Sale. Țăranilor s'au împărțit cărți din biblioteca creștinului ortodox.

În onoarea P. S. Sale parohienii au dat o masă, la care au participat conducătorii tuturor instituțiilor noastre, precum și fruntașii parohiei Șega.

Aci P. S. Sa părintele Episcop a rostit un însuflețit toast pentru M. S. Regele Carol II., căruia mesenii l-au făcut ovații puternice. Părintele protopop Vățianu a vorbit în mod elogios despre munca și activitatea P. S. Sale Domnului Episcop. Publicul ovaționează cu frenezie. Părintele Il. Felea aduce mulțumiri dlui primar Boțloc, pe care îl roagă să dea obolul orașului la terminarea bisericii și în exterior. Dl maior Popovici vorbește cu însuflețire în numele dlui general Argeșanu plecat la Oradea și aduce omagiile armatei P. S. Sale Episcopului Grigorie, care muncește și veghează cu atâta zor aici la frontiera cea mai expusă a României. Dl primar Boțloc promite tot con-

cursul orașului și celorlalte biserici, cari se vor mai ridica, căci ele sunt chemate a fi tot atâtea forțe de granit aici la frontiera de vest a patriei.

Di revizor Igrășan spune că școala română, ca fică bună a Bisericei, își pleacă capul cu dragoste în poala Bisericei mame, cu care va munci și de aici înainte pentru progresul neamului românesc.

Emoționat P. S. Sa, în calitate de fiu de învățător, mulțumește dlui Igrășan pentru cuvintele frumoase spuse la adresa Bisericei, și printr'o rugăciune evlavioasă ridică masa la ora 3¹/₂.

SERBĂRILE DELA SINAI

Semicentenarul dela castelul Peleş.

De dimineață Sinaia se pregătește să primească pe înalții oaspeți regești ai Iugoslaviei. E un freamăt de lume care coboară spre gară. Cordoanele opresc mulțimea la oarecare distanță. N'au acces pe peron decât reprezentanții oficialității și armata de ziariști și fotografi, cari aleargă nerăbdători cu aparatele în mână. Miniștrii își fac apariția în fracuri, în somptuosul salon regal.

În așteptarea trenului regal iugoslav, atară de demnitarilor statului, cari luaseră loc în salonul regal și pe peron, un public numeros înconjura aleile și strada din jurul gării, ca să salute pe suveranii iugoslavi.

Cu câteva minute înainte de sosirea trenului, au descins din automobil M. S. Regele Carol II și Marele Voevod Mihai, cari au trecut pe peron prin fața gării de onoare.

Suveranul nostru purta uniforma de colonel de infanterie iugoslav, iar Marele Voevod Mihai uniforma liceului militar dela Mănăstirea Dealului.

Au sosit apoi M. S. Regina Maria, M. S. Regina Elisabeta și arhiducesa Ileana.

Prințul Friederich de Hohenzollern purta uniforma noastră de colonel de vânători de munte, iar arhiducele Anton de Habsburg era îmbrăcat civil.

La 11,30, a intrat în gară trenul regal iugoslav cu cele două locomotive pavoazate cu drepelele ambelor țări.

Muzica militară a înțonat imnul regal iugoslav.

Vagonul-salon în care se aflau Suveranii iugoslavi a oprit în fața salonului regal.

A descins întâi M. S. Regele Alexandru, în uniformă de colonel al regimentului 9 vânători de gardă.

Au coborât apoi M. S. Regina Marioara și A. S. R. Principele Nicolae, cari s'au îmbrățișat rând pe rând cu membrii familiei noastre regale.

A. S. R. Principele Nicolae era în uniformă de aviație. Suveranul nostru a îmbrățișat de două ori pe A. S. R. Principele Nicolae, sărulându-l pe ambii obraji.

Din acelaș tren au descins și d-nii Jettici, ministru de externe al Iugoslaviei, generalul Dimitrievici, mareșalul curții iugoslave, general Bucovici, șeful casei militare, Milan Antici, ministrul palatului.

Atară de membrii familiei regale, se mai aflau pe peron I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, Principeasa de Wied, membrii guvernului, d. Beneș, marchizul d'Ormesion, d. Șeba, casa militară și civilă a M. S. Regelui Carol II, reprezentată prin d-nii general Ilașevici, general Filimon, col. Condeescu, col. Manolescu, col. Sturza.

Programul serbărilor semicentenarului castelului Peleş s'a desfășurat luni în 25 l. c. cu un fast deosebit.

Vremea admirabilă contribuie să le dea o strălucire și mai mare. Trupe din toate armele, cu drapelul și muzică, s'au înșiruit dealungul străzii dela mânăstire și până la locul defilării din fața primăriei.

La ora 10.30 s'a oficiat la mânăstire un serviciu religios de I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea, împreună cu I. P. S. S. Mitropolii Pimen al Moldovei, Bălan al Ardealului, Curie al Basarabiei, Nectarie al Bucovinei și un sobor de preoți.

Invitații erau primiți la intrarea în biserică de membrii Casei militare a M. S. Regelui Carol al II-lea.

Suveranul a sosit la mânăstire, împreună cu M. S. Regele Alexandru, onorurile fiind date de o companie de vânători, cu drapel și muzică.

Au urmat M. S. Regina Maria, cu M. S. Regina Marioara a Iugoslaviei, M. S. Elisabeta a Greciei, A. S. R. Principele Nicolae, Principele Frederich de Hohenzollern cu Măria Sa Marele Voevod Mihai, Arhiducesa Ileana cu Arhiducele Anton și Principeasa de Wied.

La serviciul divin au fost invitați d-nii: Beneș ministru de externe al Cehoslovaciei; Jettici, ministru de externe al Iugoslaviei; contele Volpi, d. Al. Vaida Voevod, președintele consiliului; G. G. Mironescu, N. Titulescu, Mihai Popovici, Pan Halippa, dr. Voicu Nițescu, dr. Sauciu Săveanu, Eduard Mirto, D. R. Ioanițescu, Emil Hațieganu, D. Gusti, general N. Samsonovici și încă foarte multe persoane marcante din viața noastră publică.

În biserică, Familiile Regale au luat loc la mijloc, în față, în dreapta membrii guvernului, iar în stânga membrii Corpului diplomatic. Urmau șefii armatei, oamenii politici și atașații militari.

Răspunsurile la serviciul religios au fost date de corul episcopiei dela Curtea de Argeș.

După serviciul divin, M. R. Regele Alexandru cu M. S. Regele Carol și cu toți membrii Familiei Regale au vizitat muzeul instalat în dependințele mânăs-

tiril, unde au fost găzduiți pentru prima oară Regele Carol I și Regina Elisabeta. Aci s'au adunat o serie de obiecte de artă de-ale primilor suverani ai României.

Printre altele, pe unul din pereții unei camere, se găsesc pictate, de Regina Elisabeta; chipurile înalților oaspeți cari îi vizitau, printre cari: Regele Eduard al Angliei și Impăratul Franz-Iosef al Austro-Ungariei.

În altă sală este un muzeu religios, în care sunt așezate icoane vechi, cu o poartă de lemn dela mănăstirea Cozia: o machetă în miniatură a castelului Peleş, planul și fotografiile de-ale castelului, etc. Tot în acest muzeu se mai găsește și un potir pe care s'au gravat versuri de-ale Reginei Elisabeta.

După vizitarea muzeului, Suveranul nostru, împreună cu M. S. Regele Alexandru al Iugoslaviei, Principele Nicolae, Principele Friederich de Hohenzollern, Voevodul Mihai și suita lor, au plecat pe jos spre locul de defilare.

Pe tot drumul dela mănăstire și până la tribunele regale, de pe b-dul Ghica, erau înșiruite trupe din toate unitățile.

Suveranii au trecut în revistă aceste trupe, în timp ce muzicile militare dădeau rând pe rând onorurile.

M. S. Regina Maria, M. S. Regina Marioara, Regina Elisabeta, Arhiducesa Ileana, suitele lor și toți invitații sosiră în automobile la locul defilării, luând loc în tribune.

După trecerea în revistă, M. S. Regele Carol al II-lea, M. S. Regele Alexandru, Principele Nicolae, Principele Friederich de Hohenzollern și Marele Voevod Mihai au luat loc în fața tribunei; pe tribună aflându-se ceilalți membri ai familiei regale și înalții oaspeți regali.

În dreapta corpul diplomatic, iar în stânga membrii guvernului și ceilalți invitați.

A deschis defilarea M. S. Regele Carol al II-lea în fruntea parăzii, în uniformă de general de vânători de munte, urmând apoi d. general Nicolau, care comanda parada.

În tot timpul defilării au evoluat pe sus două escadrile de câte 3 avioane în formație.

Defilarea a durat o oră.

Întreaga paradă a fost radiodifuzată și cinematografiată.

După terminare, Familia Regală și invitații au părăsit locul defilării.

Afară de invitați și oficialități la defilare a asistat un imens public. Delegații de săteni din comunele învecinate, cu drapel și în costume naționale erau înșiruite dealungul bulevardului. Deasemenea delegații de elevi dela școlile de pe Valea Prahovei.

Pitorescul uniformelor noi și variate, precum și finuta ireproșabilă a ofițerilor și ostașilor noștri au impresionat mult.

Deasemeni a plăcut foarte mult faptul că au defilat cei doi Suverani, Principele Nicolae, Principele

Friederich și Marele Voevod Mihai, care au fost îndelung ovaționați de numerosul public.

După defilare cei doi Suverani, împreună cu membrii familiei regale, urmași de invitați, s'au îndreptat cu mașinele spre castelul Peleş, unde s'a desvelit placa comemorativă de bronz.

Așezată în dreapta scării principale a holului castelului, placa aceasta, al cărui loc corespunde cu cel pe care îl ocupă în partea stângă a scării de onoare placa așezată cu prilejul inaugurării Castelului Peleş, are săpate pe ea următoarele versuri:

W
1883--1933

*Întâiul Rege aci, în brazi, sub creste
Și-a prăznuit în piatră biruința
Asemeni lui Manole din poveste
La temelie și-a zidit credința.*

*De atunci, șirag, cincizeci de ani trecură
Potoș de sânge le-a'nroșit veleațul
Șun vis slăvit de a veacurilor gură
S'a isbândit de a lungul și de-alatul.*

*Bătrâne Domn! Când viu să-ți vad șalaușul
Și cer povața Ta să-mi reinvie
Eu Regele, nepotul și urmașul
Al treilea în scaunul de Domnie.*

*Spre depărtări azi ochii Mi-se 'ndreaptă
Și vorba mea dau chezașie Vouă
Că voi clădi prin cumpănire dreaptă
Pe ziduri vechi, o Românie nouă.*

D. Oct. Goga a citit aceste versuri.

Pergamentul.

D. general Ilasievici, mareșalul palatului, a citit apoi următorul pergament:

Înceindu-se o jumătate de veac de când neuitatul Meu Unchiu, Marele Rege Carol I, împreună cu Mărinimoasa Regina Elisabeta, au statornicit reședința lor de vară, în de ei întemeiatul castel Peleş, Noi Carol II, Regele României, am hotărât să prăznim, împreună cu Vlăstarele Regescului Nostru Neam, azi, Luni 25 Septembrie 1933, cei cincizeci de ani al leagănelui Dinastiei române, perpetuând figura măreață a Regelui întemeietor Carol I și a Reginei Carmen Sylva, prin statui sfidătoare a vremurilor, așezate în pașiștea veșnic verde la poalele falnicului castel, înălțat odinioară la hotarele țării, dar ajuns prin vitejia ostașilor români de sub glorioasa domnie a prea iubiților mei părinți Regele Ferdinand I și Regina Maria, în inima României întregite.

Cinquantenarul leagănelui Dinastiei s'a sărbătorit prin slujba religioasă, la sf. mănăstire a Sinaiei, urmata de revista militară, prin desvelirea inscripției

dela intrarea castelului și a reliefului de bronz pe stânca de la Stâna regală.

În amintirea serbării de azi, închinată Dinastiei, am înființat medalia „Peleş” cu efigia celor trei dinlăi Suverani ai României.

După serviciul religios dela mănăstire, vizitarea muzeului, parada militară și desvelirea plăcii comemorative, la ora 1 a fost la castelul Peleş un dejun de gală la care au participat M. S. Regele Carol II. M. S. Regele Alexandru al Iugoslaviei, M. S. Regina Maria, M. S. Regina Marioara, M. S. Regina Elisabeta, Măria Sa Marele Voevod Mihai, A. S. R. Principele Frederic de Hohenzollern, A. S. R. Principele Nicolae, Arhiducele Anton, Arhiducesa Ileana, Principesa de Wied, d-nii: Beneș, Jestic, contele Volpi cu suitele, baronul Halberg, d-ra Mirka Grujici doamnă de onoare a M. S. Regine a Iugoslaviei; general Dimitrievici, mareșalul Curții iugoslave; Ciolac Antici, Milan Antici ministerul Curții regale iugoslave; lt.-col. Dragulin Savici, adjutant al M. S. Regelui Alexandru, căp. de fregată Costa Grubesicof ofițer de ordonanță al M. S. Regelui Alexandru; general Antonescu, lt. col. Rădulescu, I. P. S. S. Patriarhul Miron; dr. N. Gheorghiu, rectorul universității; d-nii Oct. Goga, dr. Mezincescu, dr. Cantacuzino, arhimandrit Georgescu, starețul mănăstirii Sinaia etc. etc.

La șampanie M. S. Regele a pronunțat, în limba franceză, următorul toast:

Ridic primul Meu pahar în sănătatea iluștrilor oaspeți, cari au venit aci spre a face această serbare mai grandioasă și mai frumoasă.

Cuvântarea d-lui prim ministru Al. Vaida Voevod

Majestate,

Dați-mi voie ca în această zi de mare sărbătoare să rostesc și eu câteva cuvinte în numele guvernului Majestății Voastre. Acest castel, simbolizând legământul Dinastiei noastre, are ceva particular, ceva misterios. Aici ești cuprins de un simțământ adevărat. Biserica sfântă a tradițiilor celor mai mărețe ale neamului, pe aci a stat Regele Carol I, gândindu-se adânc și cu grijă asupra soartei acestui neam. Aci s'au plămădit cele mai mărețe planuri și de aci s'au realizat, după aceea, cele mai dăinuitoare înfăptuiri pentru neamul și țara românească. Mare a fost Regele Carol I, nu numai prin cumințenia sa, dar și prin înțelepciune, prevedere și perseverare. Dacă la Plevna a putut, pentru întâia dată, eroismul neamului românesc să facă probă de foc, fără această glorie a Plevnei nu ar fi fost cu putință să avem Mărăștii și Mărășești. Fiindcă Regele Carol I a fost și un mare educator, care a știut să crească acest neam la disciplina severă de gândire, punând baze solide pentru evoluția sa viitoare; Regele

Carol I a fost și un mare îndrumător, cu răbdare, cu stăruință și cu inima lertătoare, când se părtăuia contra lui de acel cari nu-și dădeau seama că autoritatea regală este însăși cristallizarea autorității naționale. Dacă într'un gând și o simțire, când ceasul a sunat, românii din cele patru unghiuri am putut să fim de același credință și de aceeași hotărâre, se datorește și aceasta Marelui Rege, pentru că din provinciile sub suveranități străine a știut să creeze provinciile, care sufletește se untau totdeauna. Fiecare obidit, fiecare reprezentant al celor apăsători câștigam de aci puterile noi, spre a duce celorlalți acasă asigurarea că odată și odată va suna ceasul măreț, când visul Regelui Carol I și al neamului românesc se va realiza. După Regele Carol I a urmat domnia înfăptuitorului unișății noastre naționale, a aceluia atât de mare Rege Ferdinand. Nici o clipă nu am șovăit să credem că până la sfârșit strălucitele sale calități vor duce la îndeplinire opera, a cărei îndrumare a început-o predecesorul său. De aci ne-a fost dat să vedem cum perseverarea sa a și fost încoronată cu desăvârșit succes. Nu pot să nu mi aduc aminte în acest locaș și de Marea Regină Elisabeta, Carmen-Sylva, care a creat legendele acestui castel, care a creat legendele acestor plaiuri și munți, și nu pot să nu mi aduc aminte de Marea Regină Maria, care a dat legendele înfăptuirea, vorba sprijinind-o prin fapte, care în momente grele a știut să fie soție cu adevărat întregitoare a simțimentelor și gândurilor Marelui Rege Ferdinand.

De trei ori slăvită sunteți Majestate, pentru că, Mărită Doamnă, puteți vedea astăzi, alături de Majestatea Voastră două Regine, doi Regi, o arhiducesă și un arhiduce și capul casei de Hohenzollern, care ne-au făcut onoarea să ridice, prin prezența lor, solemnitatea serbării de astăzi. Și dat Vă este să vedeți pe Fiul Majestății Voastre, înconjurat de toate simțimentele bune ale acestui neam la muncă aprigă, ca să continue opera începută de glorioșii Săi înaintași, dat Vă este să vedeți pe cel de al doilea fiu, pe care cu toții l-am stimat și l-am admirat atunci, când cu atâta devotament a știut, în calitate de regent, să vegheze la apărarea scumpului patrimoniu al țării și Dinastiei române.

Sire,

Mai mare satisfacție nu puteți avea, când Vă vedeți înconjurat de înalta iubire de mamă a Majestății sale Regina Maria, înconjurat de dragostea membrilor Dinastiei, admirat și înconjurat de dragostea obștii neamului românesc și înconjurat de toți cu dragoste pentru munca ce ați desfășurat în interesul acestei țări; mai mare satisfacție nu puteți avea decât numai atunci când, cu părul cărunt, la adânci bătrânețe, dând o educațiune așa precum ați început a o da viitorului rege al României, veți vedea pe succesorul Majestății Voastre, împodobit cu toate virtuțile Dinas-

tiel, și când, cu inima liniștită, veți vedea asigurată continuitatea domniei, pentru această țară.

Majestate,

Dați-mi voie să Vă urez în aceste clipe solemne, ca la adânci bătrânețe, când Vă veți uita înapoi asupra operelor Majestații Voastre, să fiți deplin satisfăcut. Pentruca această domnie să strălucească pentru țară mai mult chiar decât acelea ale marilor Regi Carol I, și Ferdinand I, pentru ca prin munca Majestații Voastre să se desăvârșească marea clădire a României Mari pe temelile pe cari au așezat-o glorioșii predecesori ai Majestații Voastre. Dumnezeu să vă dăruiască ani mulți și fericiți, să vă vedeți fiul crescând ca un viâstar mândru, să vedeți țara progresând și să fiți deplin satisfăcut sufletește că marea operă, căreia V-ați devotat, s'a desăvârșit.

M. S. Regele a răspuns prin vorbirea publicată în fruntea revistei noastre.

Inaugurarea monumentelor Regelui Carol I. și al Reginei Elisabeta

Martii în 26 Sept. pe o vreme minunată, plină de soare, în cadrul serbărilor semicentenarului castelului Peleş, s'au inaugurat statuile Regelui Carol I și a Reginei Elisabeta, așezate în fața castelului, pe splendida pajiște înconjurată de codrii de brad.

Invitații au luat loc într'un careu în fața statuilor, așteptând sosirea familiei regale.

La 11,30 au coborât dela castel M. S. Regele Carol cu M. S. Regele Alexandru, care era îmbrăcat în uniforma de mareșal al vânătorilor noștri. Suveranul nostru purta și el uniforma vânătorilor de munte. Urmau M. S. Regina Maria, M. S. Regina Marloara, M. S. Regina Elisabeta, A. S. R. Principele Nicolae în uniforma de vânător, Marele Voevod Mihai, Arhiducesa Ileana, Arhiducele Anton, Principele Friederich, Princesa de Wied, împreună cu suitele lor. Membrii familiei regale au luat loc în față; în stânga se aflau membrii guvernului, în frunte cu d. prim ministru Valda, membrii corpului diplomatic, iar în dreapta oamenii politici și numeroși invitați.

Serviciul religios a fost oficiat de I. P. S. Patriarh dr. Miron Cristea împreună cu I. P. S. Mitropolitul Pimen, Bălan, Gurie și Nectarie, înconjurați de un sobor de preoți.

După oficierea serviciului divin, M. S. Regele Carol a desvelit cele două statui: a Regelui Carol I, executată de sculptorul Han, iar a Reginei Elisabeta de sculptorul Spaethe.

Suveranul nostru desvelind statuile a spus: „Desvelesc monumentul Regelui Carol I, întemeietor de stat și pe a Reginei Elisabeta”.

I. P. S. Patriarh a stropit apoi cu aghiasmă cele două monumente,

D. prof. dr. Mezincescu, prim efor al spitalelor, a rostit o cuvântare frumoasă.

M. S. Regele Carol a rostit apoi o cuvântare, subliniind opera înfăptuită de primul Rege al României și a Reginei Elisabeta, imortalizați prin ridicarea acestor statui, în frumoasa pajiște a Peleşului.

M. S. Regele Alexandru a depus pe statuia Regelui Carol I, o palmă de lauri în aur. De asemenea s'a depus o coroană de gladiole albe și roșii din partea președintelui republicii Cehoslovace.

În numele corpului diplomatic monsegelului Valeri, nunțul apostolic și decan al corpului diplomatic, după ce a depus o coroană de gladiole în numele acestui corp, a rostit o cuvântare, arătând că întregul corp diplomatic se asociază la omagiul adus memoriei regelui Carol și Reginei Elisabeta. Exprimă în acelaș timp sentimentele și urările sale respectuoase M. S. Regelui Carol II.

Preoțimea noastră.

P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, purtând la inimă starea materială precară a preoțimii noastre, a pornit prin presă o campanie viguroasă, pentru ca statul și enoriașii să asigure acestei preoții o soartă mai compatibilă cu chemarea grea și plină de răspundere ce-o are de îndeplinit. Ziarul „Universul”, cu data de 28 Sept. a. c. publică următorul interviu dat de P. S. Sa Episcopul nostru corespondentului dela acel ziar, în favorul preoțimii noastre:

Activitatea preoției în funcție de starea ei materială. — O convorbire cu P. S. Sa episcopul Grigorie al Aradului.

Arad, 25 Sept.

Ultima adunare eparhială a Aradului, precum am arătat astăprimăvară, a atras atenția asupra continuei descreșteri a contingentului elevilor ortodocși (deci, în ultima linie al românilor, fiindcă-i vorba de un ținut în zdrobitoare majoritate ortodox) la școlile secundare și la cele de ucenici de pe granița arădană. S'a semnalat că în anul școlar precedent, contingentul elevilor ortodocși a scăzut la școlile superioare de comerț din Arad cu 75%, iar, a elevilor dela școlile de ucenici dela 1400 la 1000.

Descreșterea aceasta a devenit și mai alarmantă în anul școlar în care am intrat,

Dela sate abia s'au înscris câțiva filii de intelectuali. Numărul acestor elevi a scăzut de asemenea, într-o proporție care dovedește că pătura intelectuală a satelor noastre a ajuns în cea mai grea situație materială.

Efectul mai sus arătat e numai unul — de sigur nu cel mai puțin grav — dintre efectele sărăcirii continue a păturii noastre intelectuale dela sate, și în special a preoșimii.

Preoșimea, fiindcă — alături de învățători — pe ea o ating cele mai multe curbe de salarii și întâzieri de plată a lefurilor, a ajuns într-o situație care nu-i permite să facă față după cuviință nici îndatoririlor către familia sa, și nici multelor obligații ce le impune situația sa de cârmuitoare a satelor.

În legătură cu această chestiune, am ținut să stăm de vorbă cu P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, știind că P. S. Sa e preocupat să facă din preoșimea eparhiei sale un exemplu de apostoli ai datoriei.

Iată ce ni-a spus chiriarhul:

Datoria Statului și a Credincioșilor față de Preoșime.

— Scrisoarea noastră pastorală din 6 Sept. a. c. adresată clerului și credincioșilor, arată vădit că una dintre cele mai mari griji ale noastre este stabilirea unei drepte și creștinești plăți pe seama iubitei noastre preoșimii, care poartă pe umeri povara îndoită a chemării sale, de a ridica perpetuu viața sufletească a turmei păstorite și de a îngriji de familia lor, ca aceasta să servească de model tuturor credincioșilor.

După războiul mondial, care a dat altă față acestei lumi, — aproape toate confesiunile și-au aranjat într'un fel sau altul plata preoșilor, știut fiind rolul însemnat ce-l are această preoșime în viața lor sufletească și în cea culturală. Numai preoșimea noastră singură a rămas să plutească în nesiguranță în ce privește starea ei materială.

Părerea noastră este ca atât statul cât și turma credincioasă să contribuie împreună la echitabilă și dreaptă salarizare a iubitei noastre preoșimii, fiindcă și statul și turma credincioasă beneficiază în mod egal depe urma activității preotului.

Datoria față de Preoși.

Statele moderne, societatea modernă, orice păreri și orice credințe ar profesa azi, stau totuși pe baza duhului creștinesc. Dar când vorbim de biserica creștină, evident că nu ne

putem gândi la zidurile moarte ale bisericii, ci în mod firesc trebuie să admitem că tot ce a făcut biserica creștină, a făcut prin preoșii ei creștini. Nu poți recunoaște binefacerile bisericii creștine fără să recunoști binefacerile preoșimii creștine, pentru că un adevăr nu-l poți desface în două. Când spunem: „vrem biserică creștină“, trebuie să spunem în același timp că vrem și preoșimea creștină, pentru că biserica creștină nu se poate desface de preoșimea creștină; ori recunoști amândoi factorii împreună, ori nici unul. Nu voim și nici nu este necesar să ne pogorâm adânc în trecut pentru a dovedi binefacerile bisericii și ale preoșimii creștine, foarte bine putem rămânea la timpul modern cel mai proaspăt.

Biserica formează forța statului.

Statul modern există și poate exista numai și numai pe baza simțului de datorie al cetățenilor. Când cetățenii unui stat nu mai știu să poruncească trupurilor și sufletelor lor, în vederea unor bunuri ideale, atunci statul s'a năruit singur. El poate exista un timp susținut de forță, de fapt el este mort.

Biserica și preoșimea ei, când zilnic predică simțul de datorie și jertfă, poruncit de Dumnezeu pentru bunuri ideale, formează de fapt forța statului. De acela biserica cu preoșimea ei merită toată atențiunea și sprijinul moral și material al conducătorilor statului și al cetățenilor lui, fiindcă viața lor stă în legătură vie cu biserica și cu preotul.

Am devenit prin biserică un popor profund etic.

Un neam, care n'are puterea morală să se gândească și la ziua de mâine și nu numai la cele de azi, nu este un neam ci o adunătură de oameni, care se bat pentru prada agonisită la moment. Biserica noastră cu preoșimea ei are mândria că a făcut din indivizii singuratici un neam profund etic, care în toate împrejurările s'a gândit la viitor. Pentru un neam este dătătoare de ton *puterea lui morală*. Și când astăzi se plânge lumea de decăderi și de păcate, chiar această putere morală nu mai este la înălțime. Dar puterea morală care decide valoarea unui neam nu poate să o dea nici o altă instituție, decât biserica. Să ajutăm deci cu toți după putință cu contribuțiile noastre materiale biserica și preoșii, ca să avem cine să vegheze și cine să apere puterea noastră morală.

Să eliberăm preoțimea din cătușele griilor materiale.

Din toată inima mea de arhipăstor rog pe toți fiii credincioși ai bisericii noastre, fie intelectuali, fie meșteșugari, fie țărani, să ajute și să-și facă datoria față de preoți și față de sfânta biserică. Să eliberăm preoțimea de cătușele apăsătoarelor griji materiale, ca ei ne-băgând în seamă cele lumești să se dedice cu trup cu suflet unui singur domn Iisus Hristos. Niciodată însă nu putem vorbi de creștinească salarizare a iubitei noastre preoțimi, fără să nu accentuăm din greu datorile acestei preoțimi față de Dumnezeu și față de neam. Dorim o preoțime liberă de grijiile materiale, ca dânsa să poată realiza cel mai esențial principiu pastoral, care spune că *preotul trebuie să trăiască într-o permanentă legătură sufletească cu turma sa și că nimic nu se poate petrece în sufletul turmei, fără s'o știe preotul păstor.*

Pagina catihetică

Materialul de religie pentru cl. primară.

6. Cum a făcut Dumnezeu pe om?

Dumnezeu a făcut pe om după chipul și asemănarea sa. Parte bărbătească și parte femească l-a făcut. Din *țărând* a făcut trupul și l-a suflat în față *suflare* de viață și omul s'a făcut cu suflet viu. Bărbatul s'a numit Adam, iar femeia Eva.

Dumnezeu a așezat pe om în grădina raiului, ca s'o lucreze și s'o păzească. A adus Dumnezeu toate animalele, ca să le vadă omul și să le dea nume. Adam a pus nume tuturor animalelor și plantelor.

Dumnezeu a binecuvântat pe oameni și le-a zis: *Umpleți pământul și stăpâniți-l.*

7. Neascultarea oamenilor.

Dumnezeu a poruncit lui Adam: din tot pomul să mâncați, iar din pomul binelui și al răului să nu mâncați, că veți muri.

Iar diavolul în chip de șarpe a zis către femele: *nu veți muri, că de veți mânca din el, veți fi ca niște dumnezei.*

Femele luând a dat și bărbatului și au mâncat. Și a strigat Dumnezeu: *Adame, unde ești?* El a zis: *glasul tău am auzit și m'am temut și m'am ascuns.*

Dumnezeu a blestemat pe șarpe. Pe oameni l-a scos din rai, dar le-a făgăduit, că va trimite pe Fiul său, pe Iisus Hristos. Acesta va zdrobi puterea șarpelui și va mântui pe oameni.

8. Cum s'a închinat ingerul Preacuratei?

La vremea s'a trimis a fost ingerul Gavril de la Dumnezeu în cetatea Nazaret, la Fecloara Maria. Intrând ingerul, i-a făcut închinăciune și a zis:

Bucură-te, ceea ce ești plină de dar, Marie. Domnul este cu tine. Binecuvântată ești tu între femei. Iată vei naște fiu, care se va chema Iisus Fiul lui Dumnezeu.

Preacurata a zis: Fie mie după cuvântul tău. Și s'a dus dela dânsa ingerul.

*

† Născătoare de Dumnezeu Fecloară, bucură-te, ceea ce ești plină de dar, Marie. Domnul este cu tine.

Binecuvântată ești tu între femei și binecuvântat este rodul pântecelui tău, că ai născut pe Mântuitorul sufletelor noastre. †

ad. 6. Lecția aceasta trebuie să urmărească și poate să realizeze și în clasa întâia primară două scopuri: dogmatic și social-moral. Scopul dogmatic este: Dumnezeu a dat facerii omului o deosebită atenție, căci omul este făcut să fie stăpânul tuturor făpturilor pământești. Omul are trup muritor și suflet nemuritor. Moartea desparte sufletul de trup. Trupul se înmormântează, se întoarce în pământul din care este făcut. Sufletul se întoarce la Dumnezeu, care l-a și dat prin suflarea sa. La învierea obștească sufletele se vor împreuna din nou cu trupurile care vor învia pentru judecată. Scopul social-moral este: Omul se face stăpân peste făpturile de pe pământ cultivând pământul și bogățiile lui, îngrijind plantele și animalele.

Societatea de azi a statorit ziua pomilor și a păsărilor. De ce s'o fi numind numai a pomilor și a păsărilor? Rezultatul de până aci e slab. Să contribuim la această operă dându-i adevăratul tâlc, tâlcul religios: omul muncind, îngrijind plantele și animalele, se face împreună lucrător cu Dumnezeu, iar cel ce strică plantele nobile și chinuie animalele, păcătuiește înaintea lui Dumnezeu.

ad. 7. La pregătirea acestei lecții se înfățișează ferlicirea celor dințai oameni în rai. Diavolul a volt să strice ferlicirea aceasta. Pe oameni îi îndeamnă la neascultare și-i amăgește cu o ferlicire mai mare. Oamenii se fac neascultători față de Dumnezeu și ascultă de diavolul. Iată păcatul celor dințai oameni. Nu mâncarea unul măr, ci neascultarea de Dumnezeu

și ascultarea de diavolul. *Mustrea conștiinței* se poate colora, deși sunt așa de zguduitoare cele câteva cuvinte: glasul tău am auzit și m'am temut și m'am ascuns. Asemenea se va putea colora durerea strămoșilor pentru pierderea raiului. Dumnezeu însă iubeste și când pedepsește, și drept mângâiere făgăduiește că va trimite pe Fiul său să mântuiască pe oamenii de păcat, scoțându-i de sub puterea diavolului. (*Dumnezeu este atotbun*).

Învățăturile ce le vom scoate din această lecție vor fi trei: 1, de credință despre *păcatul strămoșesc și făgăduirea Mântuitorului*; 2, morală despre *ascultarea de părinți, învățători, preoți, de biserică*, căci aceștia fericirea noastră o doresc, iar cel ce ne învață altfel ne duc la rău, la nefericire; 3, liturgică despre *botez*, prin care ne lepădăm de diavolul și ne împreunăăm cu Hristos. E de dorit, ca elevii să asiste cât mai des la săvârșirea sfințelor Taine, atrăgându-li-se atențiunea asupra actelor mai însemnate, cum ar fi aici lepădările.

Ne folosim de prilejul acesta și accentuăm încă odată necesitatea de a duce copiii să vadă cum se săvârșesc toate sfințele Taine pe cari ei nu le pot primi și — firește — să primească cât mai des pe cari le pot: Spovedania, Cuminecarea, Maslul, explicându-li-se imediat și chiar simultan actele și cuvintele principale. În chipul acesta credem că va scade numărul prea mare al celor ce sunt absolut străini de însemnătatea sfințelor Taine, superficialii și când le primesc și în tot cazul desorientați.

ad. 8. Cu tot intervalul de (mil de ani), Buna-vestire e în cea mai firească și mai strânsă legătură cu făgăduirea privitoare la venirea Mântuitorului. Tot aci, în lecția despre Buna-vestire, avem prilejul să arătăm elevilor în formă de istorie, ceea ce am anunțat numai, că îngerii vestesc oamenilor voia lui Dumnezeu. Acest prilej îl vom avea și altădată, dar se cere, ca totdeauna să facem cuvenita asociație. Mai presus de toate însă, aci se cuvine să punem temelie pentru cultul Preacuratei. Astfel se explică titlul: *Cum s'a închinat îngerul Preacuratei*. Se va accentua din nou, că îngerii sunt mai presus de oameni. Dacă deci îngerul s'a închinat Preacuratei, cu atât mai vărtos se cuvine să o fericim noi oamenii, toate neamurile.

În lecție dăm, ca și în altele, numai minimul necesar. Nu înseamnă însă, că mai mult nu putem spune copiilor. Dimpotrivă, se cere să le spunem mai multe, din locurile paralelele și întregitoare ale sfințel Scripturi și ale sfințel Tradițiuni. Copiilor nu le vom cere decât minimul fixat în lecții, cu învățăturile lor.

Astfel lecția aceasta poate fi întregită prin enunțarea, cum Preacurata a cercetat pe ruda sa, pe Elisabeta. Aceasta plină de Duh sfânt, adică având o descoperire, o poruncă de la Dumnezeu, se închină Preacuratei cu aceleași cuvinte ca și îngerul. Prea-

curata a zis în răspunsul său: Iată de acum mă vor fericii toate neamurile.

Prin urmare, după semnul crucii, aci avem un al doilea prilej de a începe lupta împotriva rătăcirilor. Veți întreba: în clasa întâia? Răspundem cu cel mai hotărât da. Rugăciunea se va explica sumar și se va memoriza.

Preotul Florea Codreanu.

Federalizarea Asociațiilor Clerului ortodox român din România.

1. Câteva lămuriri.

O dorință, din cele mai legitime, subliniată tot mai adeseori din sinul Clerului ortodox român din România, a fost: de a se găsi formula după care acest Cler să-și înfrățescă, cât mai de aproape, puterile în cadrele unei Asociații generale, — nu numai pentru apărarea intereselor sale profesionale, ci și pentru a-și îndeplini mai ușor misiunea duhovnicească în sinul neamului și pentru a-și apăra Biserica.

Adevărat că, mai ales la frații din celelalte mitropolii, existau de mai nainte organizații preoțești, pe eparhii sau pe alte unități geografice, pe când Asociația „A. Șaguna” a preoților din mitropolia ardeleană a putut prinde ființă d'abia dela 1919 încoaci, într-o formă bine definită ca organism, programă de muncă și ca afirmare, pe eparhii și cu organizare și pe mitropolie. Constituirea tuturor acestor organizații în una *generală*, pe față, eră și este un postulat din cele mai evidente și necesare. Dar lucrarea de concentrare în acest senz mergea greu, din motive cari nu e locul să le examinăm aci. Din obștescul desiderat după aceasta concentrare și înfrățire de puteri ale Clerului a răsărit organizația, care poate fi privită numai ca provizorie, numită „Asociația Generală” a Clerului. Aceasta însă nu a reușit să găsească până acum cadrele necesare pentru a se afirma ca o realitate îndeobște recunoscută de toate asociațiile noastre preoțești din statul român.

Ea n'a reușit, deoarece la baza statului ei general stă, ce e drept, o perfectă dorință de bine; dar aceasta este interpretată prin actualul Statut general în senz *centralistic*, cu care nu se unesc toate asociațiile preoțești. În acest chip organizațiile, cum am zice, în subordine, — sau mai bine z'is: elementele sociale componente ale Asociației generale, cari sunt asociațiile existente de mai nainte vreme — sunt expuse a-și pierde individualitatea, în vreme ce ele însăși sunt, chemate, după toate principiile de organizare, să-și spună liber cuvântul și condițiile, între cari pot aderă, sau nu, la organizarea centrală.

În cursul vremii, — grație împotrivorilor Asociației „A. Șaguna”, precum și din partea unor asociații preoțești din alte eparhii, am ajuns să experiem: cum prinde tot mai mult teren ideea de *federalizare* a Asociațiilor existente. În acest chip se va putea ajunge, de sigur, la realizarea gândului de creierea unei Asociații generale, îndeobște recunoscută și mai efectivă în activitatea ei.

În acest senz am avut cinstea să particip, cu multă plăcere, la consfătuirea din 18 Oct. 1932, convocată la București în numele Asociației generale a Clerului. Comisiunea, întrunită atunci sub președintele P. C. Sale părintelui președinte general Pr. P. Partenie, are rostul: să elaboreze un proiect de Statut general. Acest fapt ne servește o dovadă, că ideea revizuirii actualului statut general a intrat în conștiința obștească, până și la conducerea actuală a Asociației generale.

Cu acel prilej, dându-mi seama, din vreme, de situație, am prezentat un proiect, isvorit din principiul de federalizare. Proiectul meu, gătit în baza acestui principiu general enunțat de ultimul congres al preoșimii din mitropolia noastră, a fost luat de bază la discuțiile urmate în ședința acelei comisii, și examinat în amănunte. Din parte-mi, am fost cinstit cu misiunea să fac atunci pe raportorul chestiunii. Proiectul meu a fost aflat de potrivit scopului urmărit.

La examinarea mai deaproape, el n'a suferit modificări esențiale în nici un punct.

După terminarea ședinței comisii, împreună cu P. C. Sa păr. președinte general i-am dat forma stilată, în care are să fie prezentat Congresului general preoțesc.

Congresul a trecut; și e bine că chestia Statutului nu a fost dusă și înaintea Congresului, înainte de a fi fost studiată și de comitetul central sau general dela București, și înainte de ce s'ar fi creat o atmosferă între frații preoți, pentru adoptarea statutului pe bază federativă.

Acum, după oarecare vreme, suntem bucuroși să privim, din nou, chestia în față și s'o aducem în publicitate, mai ales pentru a orienta pe aceasta cale pe frații preoți din Asociația „A. Șaguna”, pe care o prezidez.

Facem acest lucru și pentru că, în vreme ce Asociații preoțești din unele părți ale Țării vor organiza generală a Clerului, dar pe lângă păstrarea individualității lor, ce poate fi salvată prin organizarea federativă, tot atunci, din alta parte, se ivesc tendințe pentru păstrarea actualului statut centralizant.

Mai am un motiv, pentru care trebuie să discutăm chestia în publicitate. Proiectul, ieșit din redactarea mea și din lucrările comisiei dela 18 Oct. 1932 (dela care întrunire lipsiseră reprezentanții unor asociații preoțești!), a fost comunicat și unor societăți,

care, ca de ex. cea dela Craiova, eră de socotită, să se facă în proiect modificări mai mari.

În faza de acum a chestiunii, e necesar să înfățișăm chestiunea din amândouă laturile acestea. De aceea, după aceste lămuriri introductive, publicăm proiectul ieșit din consfătuirea dela 18 Oct. 1932, dinpreună cu dorințele exprimate de societatea „Frăția” a Clerului din eparhia Argeșului, care stă alături de proiectul nostru, precum și obiecțiunile făcute — d'abia ulterior numai — de reprezentantul Clerului craiovean din Asociația „Renașterea”.

(Va urma)

„Ortodoxia și românismul în trecutul nostru”. de dr. Grigorie Comșa episcopul Aradului.

Ziarul Ecoul din 6 August publică următoarele:

Noa scriere publicată zilele acestea de P. S. Sa Episcopul Grigorie al Aradului, aduce o contribuție extrem de prețioasă cunoașterii părții de luptă românească ce-a avut-o în trecutul nostru preoșimea ortodoxă, și 'n același timp educației naționale a cititorilor prea răpiți astăzi de cărți profane periculoase.

Cartea P. S. Sale Episcopului Grigorie îmbrățișează tot trecutul de lupte românești al preoșimii ortodoxe, dela zămislirea neamului românesc și dela întemeierea principatelor până la unire, pe tot cuprinsul țării românești întregite. Se perindă pe dinaintea ochilor lectorilor un nesfârșit șirag de vrednici preoțești, cohorte după cohorte de luptători pentru credință și neam, mari și mai mărunți, cu toții însă străluciți prin jertfa ce-au adus-o pe altarul neamului.

Cititorul va găsi „n sinopticul celor 227 de pagini încărcate de nume, de fapte românești, de date bibliografice, pilde peste pilde de dragoste de țară și neam, reconfortante în aceste vremi când dușmanii stau la pândă la granițele întregite, și când politicianismul, indiferentismul național și religios, dimpreună cu atâtea alte scăderi și păcate, ne slăbesc rezistența în fața primejdiei din afară.

Pe noi ne interesează 'ndeosebi din aceste luminoase pagini lupta dată de preoșimea de dincoace de Carpați, mucenicia preoșilor din răscoala lui Horea, din revoluția lui Iancu, din anii războiului mondial și din alte vremi întunecate ale jugului milenar. Cititorul va vedea că contrar credinței că revoluțiile moșești nu s'au atins până la granița noastră, au avut aici, în toată eparhia Aradului, un uriaș ecou și un aport de jertfe considerabil.

După asemenea pilde, preoșimea arădană nu putea să nu-și dea partea ei de jertfă românească și 'n timpul războiului mondial. Au fost astfel întemnițați, sau internați: Romul Vărlanu din Ghloroc, I. Popovici

din Voivodeni, I. Manițiu din Seleuș, Iosif Ognean din Săvârșin, I. Macavel din Dumbrăvița, Laurențiu Iuga din Măgulița, Teodor Ioaneș din Chesinț, Ioan Popa din Mândăștur, Nic. Vulpe din Jadani, Nic. Martinovici din Topolovățul-Mare, Emil Brânda din Hislaș, Gh. Tocitu din Fratella, G. Ciunga fost capelan în Șuștra, în total 13. Au trebuit să se refugieze: Iancu Ștefănuț din Mândruloc, Const. Mihulin din Clcir, Șt. Gherman din Sâmbăteni, Valeriu Felnean și Pavel Felnean din Sâmbăteni, I. Marșleu din Micălaca, dr. D. Barbu din Chișineu, I. Niculescu din Curtici, Petru Marșleu din Socodor, Aurel Pârvu din Galșa, Traian Papp din Bocsâg, Cornel Mager din Cermei, I. Petrișor din Moroda, Romul Popovici din Mănerău, I. Moga din Iermata, I. Manițiu din Seleuș, Aurel Iancu din Zărând, Florea Roxin din Buteni, Sabin Micluța din Chertliș, Al. Nica din Almaș, Ioan Popovici din Almaș, I. Popovici din Bârsa, Aug. Mihulin din Șebliș, Em. Căpitan din Păulis, Ioan Musca din Găvoșda, în total 27. Au fost arestați sau refugiați pe timpul bolșevicilor: Gh. Turicu din Chișineu, Iustin Iancu din Grăniceri, Petru Marșleu din Socodor, Ioan Popovici din Almaș, Sabin Stănișan din Madrigești, Maximilian Miclan din Secaș, Valer Cristea din Zimbru, G. Costina din Iosaș, Virgil Bulz din Honțșor, Const. Lazar din Zeldiș și P. C. Sa arhimandritul Polcarp Morușca dela mănăstirea Bodrogului, în total 12. Au fost asasinați de bolșevicii unguri preoții Cornel Leucuța și Cornel Popescu din Șimand.

Semnalăm [din Cartea P. S. Sale Episcopului Grigorie, împreună cu calvarul P. S. Sale din zilele luptelor dela Sibiu, aceste jertfe aduse de preoțimea eparhiei arădane pe altarul neamului, ca o dovadă că grija educației naționale a poporul depe granița aceasta e pusă în cele mai bune mâni.

Din mizeriile preoției.

(Memoriile unui preot.)

Urmare și fine

Pentru îndreptarea acestor stări, adică: ca poporul nostru să fie blând, ascultător și cinstitor față de preoție, e necesar, în locul prim, a delătura motivele cari îi corump firea bună și blândă, cântată de preoți, între cari motive, în locul prim, e a se număra abuzurile dela alegerile preoțești, corumpătoare de popor, precum am dovedit mai sus; iar în rândul al doilea preoțimea să facă educațiunea poporului astfel, ca să-i inspire respectul dorit tagmei preoțești.

Credinciosul bisericii noastre ar trebui să ajungă la conștiința, că preoții, după părinții trupești, sunt cei mai buni părinți sufletești ai poporului; ei îi însoțesc pe Creștini de la naștere până la moarte: cu rugă-

ciunile, cu sfatul, cu învățătura și cu faptele ajutoare, de aceea poporul e dator să-i asculte și stimeze ca pe adevărați părinți.

Poporul nostru să ia aminte, că toate supărările și vătămirile, ce le cauzează preotului lor, sunt păcate neiertate, ce se pedepsesc și în lumea aceasta și dincolo de mormânt.

Despre apostolul Iuda Iscarioteanul știm, că pentru năprasnica lui faptă, când vânduse pe Iisus, a trebuit el însuși să-și facă moarte, că a mers și s'a spânzurat.

Și între creștinii de acum se petrec astfel de fapte rele, pentru cari ceice le săvârșesc își iau pedeapsa pe această lume. Am văzut doară pedepsirea învățătorului V. Miși, care a săvârșit atâtea păcate, precum am descris mai sus.

Tocmai îmi aduc aminte, cum pe la finea celor 10 ani ai păstoririi mele în acea parohie, bunul meu creștin, Moise Birgean, unul dintre cei trei, cari m'au votat la alegere, îmi zicea odată: *Eu, Părinte, m'am cugetat asupra unui lucru și anume: cum toți contrarii Sfinției Tale, de odinioară, cari erau uneltele Părintelui Teodor, îți făceau zile amare: — și cum Dumnezeu i-a luat pe toți, ca și când pământul nu i-a mai putut suferi.*

Și avea omul dreptate, că tocmai așa a fost. Și de comun așa se întâmplă în toate locurile, căci Sf. Scriptură zice: *„Cine injură pe părinți cu moarte să se omoară.”*

Trebuie să recunoaștem, că sunt cazuri, în cari și preotul e de vină și trebuie să poarte urmările. Sunt împrejurări, cari strică mentalitatea creștinului care trebuie să o nutrească față de preotul său, precum e în vremile de acum politicianismul, dar decât abuzurile dela alegeri nu sunt mijloace mai corumpătoare.

De aici urmează, că dreptul sfânt, ce l-a acordat Biserica credincioșilor Săi, de a-și alege preoții, să fie întrebunțat corect, în duh apostolosc spre binele Bisericii, iar nu a urmări satisfacerea scopurilor egoistice a particularilor, în numele căroră se săvârșesc abuzurile.

Și-mi place să repet în punctul acesta, poporul trebuie educat, ca să înconjure săvârșirea păcatelor de specia celor descrise mai sus; acestea pentru neamul și Biserica noastră constituiesc o rușine, care la alte neamuri nu obvine, iar creștinilor noștri le cauzează moartea sufletelor. Almintrea preoții nu vor fi scutiți de asemenea mizerii.

Să fie însă perseverenți în combaterea răului și să aibă răbdare, pentru că răbdarea și dreptatea au să învingă.

Mântuitorul nostru Isus Hristos a zis Apostolilor: *„In lume scârbe veți avea, însă îndrăzniți, Eu am biruit lumea.”* (Ioan c. 16 v. 33.)

Timișoara I, la 14 Aprilie 1933.

Preot, Nicolae Crișmariu.

Sfințirea bisericii din Paulian.

În cadrele unei frumoase și impozante serbări, în ziua de 27 August 1933, s'a făcut sfințirea bisericii ort. rom. din com. Paulian, radical renovată. Actul sfințirii l-a săvârșit P. C. Sa Păr. Ștefan R. Lungu protopopul Butenilor, înconjurat de preoști; Ioan Cosma, Manație Dimitrie din Paulian, Lazar Ioja, Mihail Zosim, Ionuțaș Aurel, Chereșladan Ioan, Bădescu Ioan, Neagu Gheorghe și Miron Butariu și un public f. numeros de prin satele din jur. Răspunsurile liturgice le-a dat corul din Buteni, sub conducerea vrednicului dirijor Gavrilă Ruja, care au cântat și cu fanfara cântările noastre bisericești, într'o simfonie plăcută. — La priceasnă, Păr. Manație din Paulian arată în cuvinte generale trecutul istoric și situația de față a comunei Paulian și luptă aprigă ce-a depus-o pentru repararea acestui lăcaș al închinării, azi, când la antipodul existenței noastre stau vremuri turburi, când ne sbruclumăm din amar și greu în ghiarele unui fioros măcel al necredinței și pe altă parte a crizei etc. Iar Păr. Protopop rostește convins și oratoric, o predică despre „Rolul ce l-a avut biserica strămoșească în trecut și în prezent,” și cu cuvinte părintești ne mângăie și îmbărbătează spre o muncă înaintă și înținsă și că, dacă acum și noi suntem „ceice sămănăm cu lacrimi, în acest haos și lume desechilibrată, ca și odinioară apostolii, dar cari într'o zi, cu bucurie vom secera,” precum spune Ps. 126 și mergând, mergeau și plâneau, aruncând semințele sale și venind, vor veni cu bucurie, luându-și cu bucurie mănunchele sale.” — Îndeamnă apoi poporul să lubească biserica, căci tuturor îl-e mamă și Hristos este capul bisericii, cui biserica nu-i este mamă iubitoare, nici Hristos nu-i poate fi tată, și să nu asculte îndemnul și vorbele fariseiste ale necăpătușilor sectari, în care comună a prins un început șubred și profunde rădăcini. Biserica să fie tuturora un simbol de biruință contra ispitelor, în jurul căreia toți să graviteze etc.

După sf. liturghie se săvârșește în fața poporului taina sf. botez asupra unui nepoțel al Păr. Manație și cu acest prilej păr. Ioja din Selezani predică despre botez, arătând convingător rătăcirea însemnată a sectanților, cari opresc cu îndârjire copiii lor să vină spre Domnul Isus; nebotezându-l.

După masă, s'a făcut vecernie în sobor, a predicat Păr. Ionuțaș din Prunișor despre „Combaterea Pentecostalismului”. A fost ascultat cu viu interes, iar la ora 5 s'a făcut un concert împreună cu o plesă teatrală, unde a jucat un rol cu succes Doamna Marica, soția învățătorului dir. Marica Ioan din Paulian.

Terminându-se programul zile, poporul s'a împărțit mulțumit și f. satisfăcut către casele lor, numai sectarii cari împopulează această comună, coșofau pe la ferești, rămânând înveninați până în glesne de succesul zilei, pentru cel ortodox.

Miron Butariu,
preot.

Convocare.

Cu binecuvântarea Preasfinției Sale a părintelui Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa, convocăm adunarea generală a secției Arad a Asociațiunii Clerului Andrei Șaguna pe ziua de **Marți 10 Octomvrie a. c.** la orele 10 în localul Academiei Teologice, din Arad cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. La orele 9.¹/₂, Chemarea Duhului Sfânt, la Catedrală.
2. La orele 10 a. m. Deschiderea adunării.
3. Raportul biroului despre activitatea secției în anul 1932.
4. Raportul casarului secției.
5. Raportul comisiunii asupra înființării fondului „Ajutorul reciproc al preoșimei”.
6. Propuneri și eventuale.

Frații preoși sunt rugați să participe în număr cât mai mare, avându-se în vedere soluționarea cât mai grabnică și mai favorabilă a chestiei fondului „Ajutorul reciproc al preoșimei”.

Președintele secției:
Dr. Ștefan Cioroianu

Secretarul secției:
Liviu Bihicean

INFORMAȚUNI.

Logodnă.

D-l Anghel Dimitrie, ales preot în Călacea, s'a logodit cu D-ra Melania Chirla din Mănăstur.—

Felicitări.

Nr. 6101—1933.

Ordin circular.

Cu ordinul nostru No. 7544—931, publicat în „Biserica și Școala”, am dispus ca în ziua de 2 Febr. a fiecărui an să se poarte un disc prin biserică, cu scopul de a se aduna sumele necesare zidirei unei biserici în Sarasău (Maramureș), iar banii ce se vor aduna, cu aceea ocazie, să fie trimiși Veneratului Consiliu Central Bisericesc în București.

De data aceasta însă, având în vedere adresa Sf. Episcopii a Clujului și adresa Ven. Consiliu Central Bisericesc, dispunem ca Prea C. Protopop și Cucernicii preoți, dacă până în prezent nu au înaintat banii colectați în ziua de 2 Februarie a. c., la București, să binevoiască a-i înainta Veneratului Consiliu Eparhial ort. rom. din Cluj.

Arad, 26 Septembrie 1933.

ss. Grigorie
episcop.

Nr. 5795/1933

Ordin Circular.

În urma apelului *Comitetul de refacere al Localității Istorice Mărășești* No. 605/933, dispunem ca în proxima Duminică să se poarte prin toate bisericile din Eparhia Noastră un tas special, cu scopul de a se aduna fondurile necesare pentru refacerea localității istorice Mărășești. Sumele adunate se va trimite de urgență oficiilor protopopești respective, iar Prea Onor. Oficiul protopopeștii le vor trimite susnumitul comitet, în Mărășești, jud. Putna.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 12 Sept. 1933.

† GRIGORIE
Episcop.

Nr 6040/1933.

Comunicat.

Se aduce la cunoștință celor interesați că cererile pentru admiterea la examenul de calificare preoțească din sesiunea de toamnă a anului curent, sunt a se înainta de urgență Consiliului Eparhial din Arad, însoțite de următoarele acte:

1. Extras de botez,
2. Certificat de moralitate, eliberat de Oficiul parohial respectiv,
3. Certificat despre studiile anterioare Teologiei și

4. Absolutorul teologic.

Arad, din ședința Consiliului Eparhial dela 27 Sept. 1933.

† Grigorie

Nr. 4243/1933.

Comunicat.

Sfântul Sinod din București, cu adresa No. 1185/933 Ne-a comunicat următorul ordin: „Din mai multe părți ni se semnalează că unii preoți, amestecați în vâltoarea luptelor politice de partid, merg până acolo încât nu mai fac distincție între dreptul personal de a se interesa de politica țării în calitatea lor de cetățeni și între îndatoririle sacerdotale, care nu le aparțin în propriu și deci nu le pot pune în serviciul nici unui partid, nici unei grupări și nici unei persoane politice.

Mai mult, ni se semnalează că unii dintre preoți ar pune biserică la dispoziția partidului politic ca local de întrunire sau de consfătuire a partizanilor politici; iar sub pretextul unor servicii religioase, cum ar fi de ex. sfințirea unui steag, sau a unei case de sfat politic, pun însuși serviciul religios în slujba intereselor de partid la care preotul respectiv aderează.

Ca atare, cu frățească dragoste avem onoare a vă ruga să binevoiți a atrage serioasă atenție preoților asupra urmărilor unor astfel de manifestațiuni, atât din punctul de vedere al legilor în vigoare (Legea cultelor, complectarea din 1928), care pedepsesc aspru pe preoții și slujitorii care se dedau la asemenea acte.

Pe de altă parte e necesar ca preoțimea întreagă să cunoască cum că astfel de manifestațiuni nechibzulte pot să aibă urmare primejdioasă chiar și asupra drepturilor politice de care se bucură astăzi clerul.

Iar pentru a preîntâmpina ca asemenea posibilități să nu se producă, Vă rupăm să procedați cu toată severitatea împotriva aceloră dintre preoți care s'ar face vinovați de asemenea acte.

Ceeace aducem la cunoștință Prea C. Protopop, C. Preoți spre strictă conformare.

Arad, în ședința Consiliului Eparhial dela 12 Septembrie 1933.

† GRIGORIE
Episcop.

Parohii vacante.

Pentru îndeplinirea parohiei Sat chinez, devenită vacantă în urma renunțării părintelui Ignatie Raica, în urma rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial No. 5616 din 1933, se publică concurs cu termen de 30 zile, dela prima publicare în organul eparhial „Biserica și Școala”.

Venitele parohiale sunt:

1. Sesiunea parohială. 2. Casa parohială. 3. Sto-

lele legale. 4. Birul legal, luat în concurs din oficiu.
5. Intregirea dotației preoțești dela Stat, pe care parohia nu o garantează.

Parohia este de clasa I-a (*prima*).

Alesul va predica regulat și va catehiza elevii școalelor primare din loc, fără nici o remunerație din partea parohiei.

Impozitele după venitele parohiale cad în sarcina celui ales.

Recursele, ajustate cu documentele necesare și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Sat-chinez, se vor înainta în termenul concursului Oficiului protopopesc ort. rom. din Vinga, iar reflectanții se vor prezenta—observând dispozițiile §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii—in sfânta biserică din Sat-chinez, pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și în oratorie.

Sat-chinez, la 27 August 1933. Consiliul parohial.
In înțelegere cu: Sava Tr. Seculm, protopop.

3—3

—o—

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu Eparhial Nr. 5190 din 1933, pentru îndeplinirea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă preotul emerit Ioan Hălmăgean din Igrăș, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela ziua publicării în organul oficial „Biserica și Școala”.

Venitele împreună cu acest post de capelan sunt următoarele:

1. Folosința sesiunii parohiale în estindere de 37 jugăre și un intravilan de 1000 st. patrați.

2. Casă parohială nu este.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Parohia fiind de clasa I., dela recurenți se cere calificarea de clasa I.

6. Alesul va avea să predice în toată Duminica și sărbătoarea, să catehizeze în școala primară, unde va fi designat de superiori, fără remunerație deosebită.

7. Alesul capelan are să-și plătească toate impozitele după beneficiul său.

Retribuția dela stat rămâne pe seama preotului emerit Ioan Hălmăgean.

Cererile de concurs, ajustate cu toate documentele și adresate Consiliului parohial ort. rom. din Igrăș, se vor înainta în termen legal Oficiului protopopesc ort. rom. din Comloșul-mare.

Reflectanții îndreptățiți se vor prezenta în Biserica din Igrăș pentru a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice, cu prealabila încunoștințare a Oficiului Protopopesc.

Igrăș, din ședința Consiliului parohial dela 29 August 1933.

In conțelegere cu: Dr. Ștefan Ciorolanu protopop.

3—3

—oo—

Conform rezoluțiunii Ven. Consiliu eparhial ort. rom. din Arad No. 5435/933. Se publică concurs pentru alegerea de preot la parohia de clasa III. Bulza.

Venite:

a) Una sesiune parohială și intravilanul de 1/2 jug.

b) Birul preoțesc și Stolele legale.

c) Intregirea dotației dela stat.

d) Birul parohial.

e) Casă parohială nu este, de locuință se va îngrji preotul, până când parohia va putea edifica casă.

f) Preotul va catehiza la școala primară, fără altă remunerație, și va plăti impozitele după beneficiul său.

Recurenții, cu încuviințarea protopopului, se vor prezenta în sf. biserică, pentru a face cunoștință credincioșilor.

Cererile, adresate Consiliului parohial din Bulza, se vor înainta oficiului protopopesc din Birchșiș.

Consiliul parohial.

In înțelegere cu: Traian Gibian, protopop. 2—3

—oo—

In conformitate cu ordinul Ven. Consiliu eparhial No. 124/926 se publică din nou concurs cu termen de 45 de zile dela prima apariție în „Biserica și Școala” ventru îndeplinirea postului de capelan temporal cu drept de succesiune pe lângă parohul deficient Valeriu Magdu din Ecica (Jud. Torontal, Reg. S. H. S.).

Venitele postului de capelan temporal:

1. Jumătate din sesia parohială constătătoare din 30 jugh. cad. pământ arător.

2. Jumătate din stolele legale.

3. Jumătate din 250 dinari până la regularea definitivă a birului.

4. A treia parte din salariul parohului dela stat.

Parohia este de cl. I. Dela concurenți se cere calificarea pentru parohie de cl. primă.

Recursele ajustate regulamentar se vor adresa către comitetul parohial din Ecica și se vor înainta oficiului parohial din Sarcia (Sarcia jud. Torontal; Reg. S. H. S.), iar reflectanții, pe lângă observarea strictă a §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Ecica, ca să-și arate dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Comitetul parohial.

In înțelegere cu Gherasim Andru, adm. tractual.

—□—

2—3

Conform rezoluțiunii Consiliului eparh. No. 5311/933 pentru îndeplinirea parohiei vacante din comuna Culed, în urma decedării preotului Terentie Micuța se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în organul „Biserica și Școala”.

Venitele parohiei sunt:

1. Sesie parohială; 32 jug cad.

2. Casă parohială în fosta școală conf. cu o grădină de 800 □.

3. Stolele legale și birul legal.

4. Intregirea dotației dela stat, pt. care parohia nu garantează.

5. Două drepturi de lemne din pădurea urbană.

Alesul va predica regulat, va catehiza elevii școalei primare din loc fără nici o remunerație din partea parohiei și va achita toate impozitele după beneficiul său.

Parohia este de clasa III.

Recursele, ajustate cu documentele necesare și adresate cons. par. ort. rom. din Culed, se vor înainta Prea. On. of. ppsc din Ineu, iar reflectanții se vor prezenta, observând dispozițiile § 33 din regulamentul pt. parohii, în sf. bis. din Culed, pt. a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

Consiliul par. ort. rom. Culed. In înțelegere cu:

Mihail Cosma protopop.

—□—

1—3